

Tilgjengelighet i Verdal sentrum

Praksisprosjekt i ergoterapi

Vår 2007

Ergoterapeututdanningen
Avdeling for helse og sosial
Høgskolen i Sør-Trøndelag

Et prosjekt utført av:

Hilde Vollan

Caroline Osjord

Victoria Juul

Marita Schwer

Kristiane Huuse

Veiledere:

Rigmor Leknes

Kari Gregersen Næss

Verdal er en av 16 kommuner i Norge som er valgt ut av miljøverndepartementet til å være pilotkommune innen universell utforming.

Å være pilotkommune innebærer å bygge opp kompetanse rundt universell utforming, innarbeide det i sin planlegging og ikke minst gjennomføre praktiske tiltak for økt tilgjengelighet for alle.

Foto: Øyvind Holand

Universell utforming vil si: ”En utforming av produkter og omgivelser på en slik måte at de kan brukes av alle mennesker, i så stor utstrekning som mulig, uten behov for tilpasning eller en spesiell utforming”
(Aslaksen, 1997).

Vi har vært med på å kartlegge om Verdal sentrum er tilgjengelig nok for at funksjonshemmede kan delta på en pilotkommunesamling. Det har blitt sett på tilgjengeligheten fra togstasjonen der besøkende ofte ankommer, forflytning til, og tilgjengeligheten ved overnattingsstedene.

Verdal sentrum

Rema
1000

Stiklestad Park Hotell

Verdal Hotell

Amfisentret

Jernbaneovergang

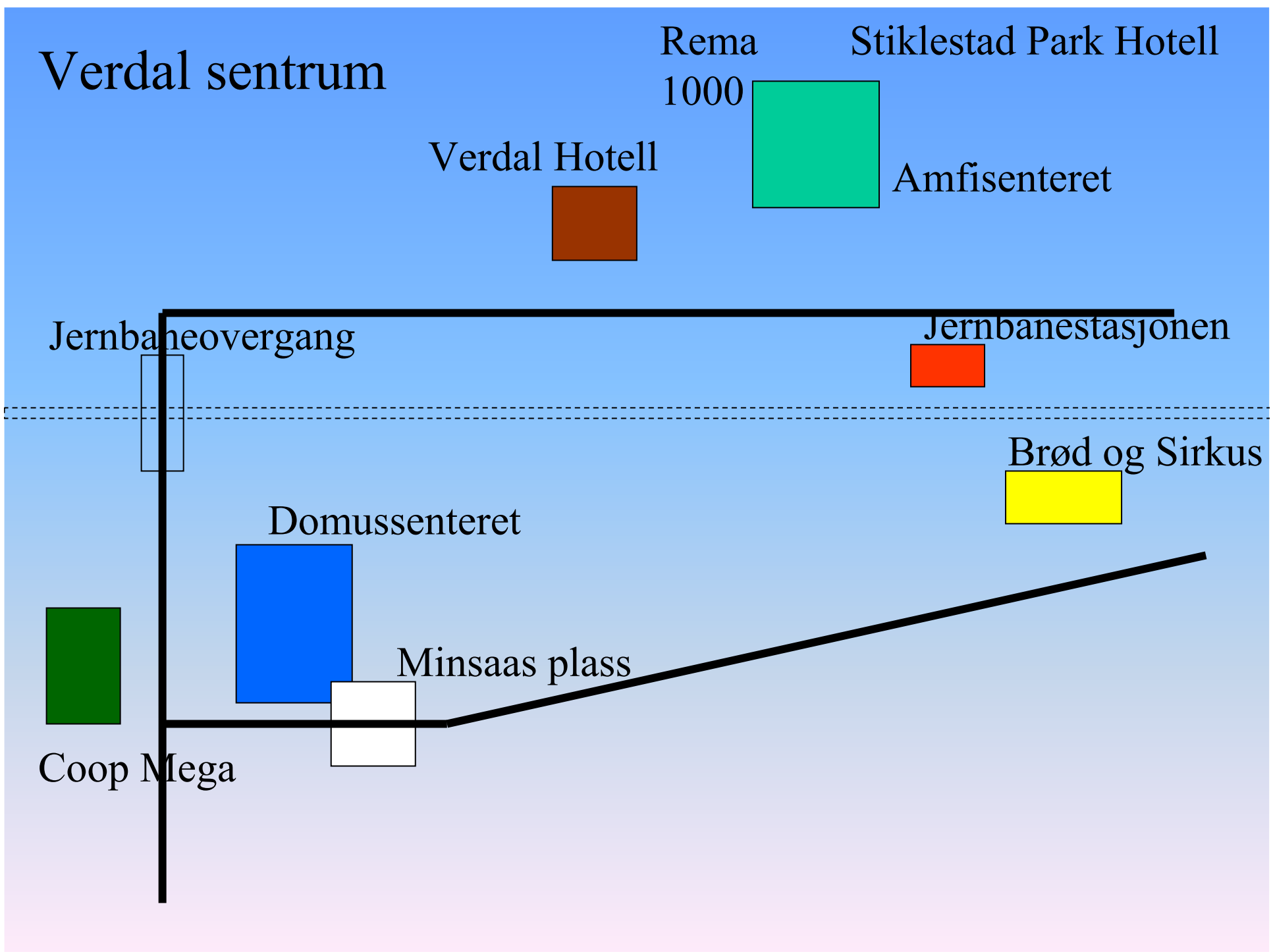
Jernbanestasjonen

Brød og Sirkus

Domussenteret

Minsaas plass

Coop Mega

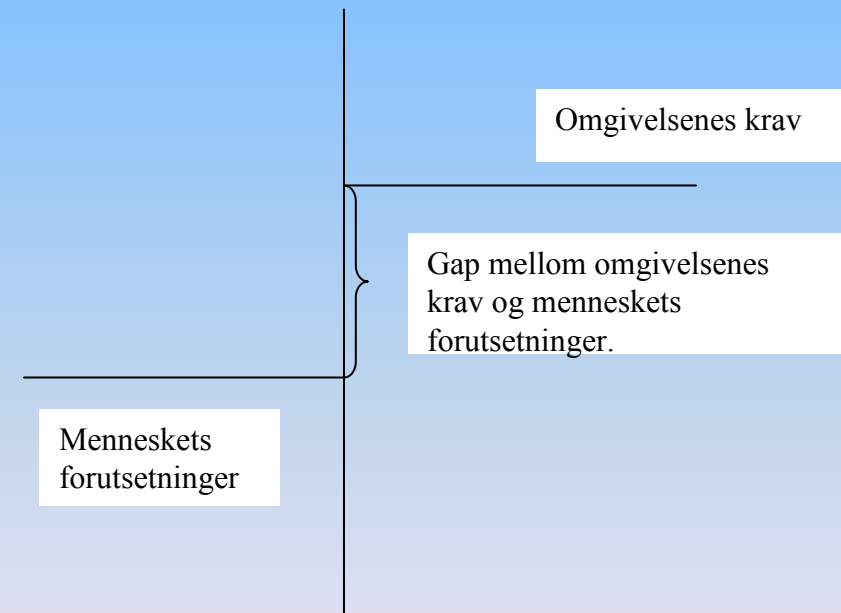

Ulike områder som konferansesaler på overnattingssted, butikk, minibank og spisested har også blitt vurdert. Uteområdet i mellom de aktuelle stedene har blitt vurdert da deltakerne på samlingen har behov for å forflytte seg mellom disse stedene.

Funksjonshemming

I Regjeringens handlingsplaner defineres funksjonshemming som ”et gap mellom en persons funksjonelle forutsetninger og omgivelsenes krav til funksjon”. Dette er illustrert i ”Gap-modellen” (Lie, 1989).

Gap- modellen

Funksjonshemminger

- Bevegelseshemming:
 - vanskeligheter med å bevege seg. Skyldes hjerte-
lungesykdommer, dårlig balanse eller nedsatt styrke
- Orienteringshemming
 - Tre undergrupper: synshemming, hørselshemming og
kognitive funksjonshemminger
- Miljøhemming
 - astmatikere, allergikere, lungesyke og personer med
andre former for nedsatt immunforsvar

Metoder

Vi har kartlagt

Fysiske omgivelser:

- Bygg for alle (2004)
- Tilgjengelighetsmalen(2005)

Og med intervju av:

- Synskontakt: Ingvild G. Myhre
- Hørselskontakt: Hardis Nordfjord
- Leder i Handikaplaget: Per Hårnes

Kartleggingsverktøy

kamera

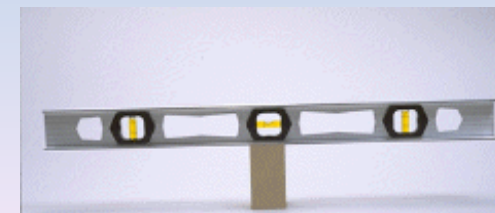
tommestokk

meterstokk

skraverte briller

blindestokk

water

Jernbaneområdet

Her vil mange
besøkende ankomme
Verdal.

Denne stasjonen er ikke
tilgjengelig for alle.

Det foreligger planer om
å utbedre dette området.

Foto: Øyvind Holand

Jernbaneområdet

Sentrum deles i to av denne planovergangen.

Både kjørende og gående må foreløpig krysse denne.

En undergang er en bedre løsning.

Foto: Øyvind Holand

Uteområder i Verdal

I Verdal sentrum finnes det flere miljøgater. Disse er utformet slik at de er tilgjengelige for flere brukergrupper.

Foto: Øyvind Holand

Uteområder i Verdal

Men det finnes fortsatt
en del hindringer i
sentrum....

Foto: Øyvind Holand

Plassering av
skilt i gatene

Tilgjengelig
minibank

Verdal hotell

Verdal hotell ligger på andre siden av gata for jernbanestasjonen.

Hotellet har totalt 39 rom, hvorav fire er tilrettelagt for bevegelseshemmede.

Verdal hotell

Verdal hotell er kjent for sin gode service og sin deilige mat.

Verdal hotell

Men handikaptaolettet på Verdal hotell snakker for seg selv... Tilretteleggingen for ulike brukergrupper kan fortsatt bli bedre.

Stiklestad Park hotell

Stiklestad Park hotell er lokalisert i andre og tredje etasje på Amfi senteret. Hotellet har totalt 40 rom. To av disse er tilrettelagt for bevegelseshemmede.

Stiklestad Park hotell

Stiklestad Park hotell har trinnfri inngang og handikaprommene ligger like ved resepsjonen. Hotellet er kjent for god tilgjengelighet.

Stiklestad Park hotell

Men hotellet har kun
to hotellrom
tilrettelagt for
handikappede

Stiklestad hotell

Stiklestad hotell ligger på Stiklestad og er under utbygging.

Hotellet skal være ferdig i mai 2007

Det kommer til å inneholde 56 doble hotellrom. Herav er 5 handikaprom med støtterom for ledsager koblet til.

Rema 1000

Rema 1000 ligger i underetasjen på Amfisenteret.

For gjester og beboende på Verdal hotell og Stiklestad Park hotell er dette den nærmeste matbutikken.

Rema 1000

Rema 1000 har handlekurver som er praktiske for alle, men spesielt for bevegelseshemmede. De kan trilles i stedet for å bæres.

Rema 1000

Men flere steder i butikken er det smalt mellom frysedisker og reoler.

Coop Mega

Coop Mega ligger på andre siden av planovergangen for hotellene og Rema 1000.

Coop Mega

Mega gir et ryddig og oversiktiglig inntrykk. Det er god plass mellom frysedisker og reoler.

Coop Mega

Men hva skjuler seg
bak denne døren?

Det er faktisk et toalett.

Amfi Senteret

Amfi senteret er et av Verdals kjøpesenter. Det ligger på andre siden av gaten for jernbanestasjonen.

Amfi Senteret

På Amfi senteret er det bred passasje, til tross for at det står varer utenfor butikkene.

Det er god kontrast mellom gulv og vegg.

Deler av taket er i glass, og slipper inn godt med dagslys.

Amfi Senteret

Men det kan være en idé med vedlikehold av nødvendige markeringer...

Domus kjøpesenter

Domus er et annet av Verdals kjøpesenter. Det ligger på andre siden av planovergangen, like ved Mega.

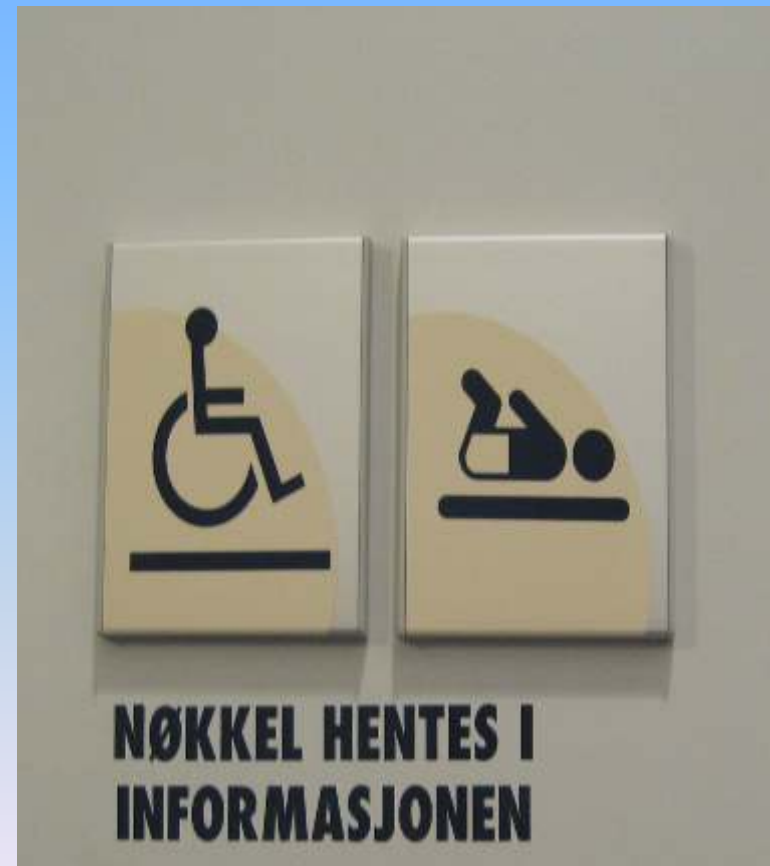
Domus kjøpesenter

Domus kjøpesenter
har tydelige
markeringer av
stolper.

Domus kjøpesenter

Men man må hente
nøkkel i
informasjonen dersom
man vil benytte seg av
handikaptoalettet.

Brød og Sirkus

Brød og Sirkus er en restaurant som ligger på Tindved kulturhage.

Det er lokalisert på andre siden av planovergangen, bortenfor Domus.

Brød og Sirkus

Brød og Sirkus har
heis med engelsk tale
og blindeskrift.

Brød og Sirkus

Men denne stolpen ved inngangen er ikke markert og kan være vanskelig å se...

Konklusjoner

- På bakgrunn av kartleggingen har vi kommet fram til fordeler og ulemper ved de ulike hotellene på Verdal.
- Slik vi ser det er det for en rullestolbruker best å bo på Stiklestad Park Hotell.
- På Verdal Hotell er man avhengig av noen til å hjelpe seg, stort sett uansett hvor man skal i hotellet.

Konklusjoner

- Når det gjelder vår anbefaling om hvor personer med andre funksjonshemninger bør bo, er det liten forskjell på de to hotellene.
- Og slik som vi ser det, må nok Verdal som pilotkommune benytte seg av begge disse hotellene uansett ved en pilotkommunesamling.

Konklusjoner

- Det er fordeler og ulemper også ved matbutikkene vi har kartlagt Verdal
- Rema 1000 er nærmest begge hotellene i sentrum, så man slipper å gå over planovergangen.
- Men om man ikke har noe imot å gå litt, anbefaler vi Mega som matbutikk. Denne er mer oversiktlig, ryddig, og har mer plass mellom hyller og frysedisker. Alle hyllene er godt belyst.
- I tillegg er det tilgang på ferskvaredisk, som finnes i to høyder.

Konklusjoner

- Det er mye som kunne vært forbedret på både Domus og Amfi kjøpesenter. Det er mangler ved begge stedene i forhold til både bevegelse og orientering.
- Men vi har allikevel kommet fram til at vi anbefaler Amfi senteret.
- Domus gir et rotete inntrykk, med sjakkrutete gulv, og varer utenfor alle butikkene som gjør passasjene smale.
- Amfi gir et mer ryddig inntrykk, har gode kontraster og bedre lyssetting.

Kan Verdal ha pilotkommunesamling?

- Verdal kommune har kommet godt i gang med å utforme Verdal sentrum universelt. Det står fortsatt igjen en del steder som ikke er tilgjengelige for alle. Vi vet at Verdal kommune har en plan om å utbedre disse stedene.
- Hvor mye som blir gjort med dette før høsten 2008 vet ikke vi, men vi mener uansett at Verdal kommune har kapasitet til å være vertskommune for en pilotkommunesamling.

Hvilke steder kan benyttes under en pilotkommunesamling?

- I mai 2007 er også Stiklestad Hotell ferdig for åpning. Vi ser det slik at dette hotellet er aktuelt å bruke både for overnatting, konferanser og spisested under pilotkommunesamlingen.

Kilder

Aslaksen F. Et al. (1997) **Universell utforming. Planlegging og design for alle.** Rådet for funksjonshemmede, Oslo

Lie, L (1989). **Rehabilitering. Prinsipper og praktisk organisering.** Gyldendal Norsk.

*Statens bygningstekniske etat & Husbanken (2004) **Bygg for alle - Temaveiledning om universell utforming av byggverk og uteområder.** Oslo*

Sosial- og helsedirektoratet og Deltasenteret (2005)
Tilgjengelighetsmal – Et verktøy og grunnlagsdokument for å kartlegge tilgjengelighet i bygninger/anlegg og nærmeste utområder – Sjekkliste for nye boligprosjekt, Høringsversjon. Oslo

Takk til

Ingvild Gregersen Myhre

Hardis Nordfjord

Per Hårnes

Øyvind Holand

Kari Gregersen Næss

Rigmor Leknes

